

OBRTNI VESTNIK

strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva.

«Obrtni Vestnik»

izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno . . . K 48
polletno . . . » 24
četrtletno . . . » 12
posamezna številka . . . » 2

Oficijelno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani“
in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“ s sedežem v Laškem trgu
in slovenskih obrtnih društev.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Ponatis dovoljen le z navedbo vira.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Cene inseratom:

Pri 1× objavi 1/4 str. K 1000
» » » 1/2 » » 500
» » » 3/4 » » 260
» » » 1 » » 140
» » » 1 1/2 » » 75
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni obj. 10% popusta.

IV. letnik.

V Ljubljani, 15. februarja 1921.

Štev. 4.

Obrtniška sekcija gospodar- skega sosveta v Beogradu.

Kot poseben oddelek gospodarskega sosveta v Beogradu, ki je zboroval od 3. do 5. februarja t. l. v Beogradu, konstituirala se je obrtna sekcija. Glavni predmeti njihovih sej so bili: preskrba cenejšega obrtnega kredita, obrtne bolniške blagajne in zavarovanje za starost in onemoglost za obrtnike.

Glede prve točke sklenila se je naslednja resolucija:

Da bi se obrtna produkcija ojačila in razvijala do maksimalne možnosti, ne zadostuje privatna inicijativa, ampak je potrebna državna pomoč. Posebno velja to za obrtni kredit. V tem pogledu potrebna je posebna državna akcija z državnim kapitalom od 100.000.000 dinarjev. Sprva bo zadostoval kapital od 50.000.000 dinarjev, ki se bo moral sukcesivno povečati. Osnovati bo treba s posebnim zakonom državni denarni zavod, ki bo organiziral vse delo te akcije. Obrtne zadruge plačajo istotako v centralni državni denarni zavod svoje prispevke. Uprava zavoda naj bi bila sestavljena polovica iz državnih strokovnih uradnikov, polovica iz zastopnikov obrtnih organizacij. Nadzorstvo bi bilo sestavljeno po istem načinu. Kredit bi se dovoljeval v prvi vrsti izrazitim obrtnim gospodarskim zadrugam. Dokler se zadružništvo ne razvije v širšem obsegu, lahko bi se kredit dovoljeval tudi posameznim obrtnikom. Poedinci bi po preteku dveh let ne dobivali več kredita, nego samo zadružniki preko svojih zadrug.

Ministrstvo trgovine in industrije se naproša, da osnuje v svojem resortu posebni oddelek za obrtno zadružništvo in kredit.

V svrhu realizacije te obrtne kreditne akcije vpostavlja je minister dr. Kukovec v bodoči letni proračun izdatno svoto.

Glede zavarovanja je obrtna sekcija gospodarskega sosveta sklenila, da naj ministrstvo še natančno proučuje obrtno bolniško zavarovanje. Zavarovanje za smrt in onemoglost naj bi bilo začasno prostovoljno.

V to svrhu naj bi obrtni penzijski fond v Beogradu, ki obstoja že za Srbijo, raztegnil svoj delokrog čez celotno ozemlje Jugoslavije.

Podjetnost in država.

Naša dosedanja šolska in tudi družabna vzgoja nikakor ni v stanu vzgajati samostojne in močne osebnosti. Habsburgovci so rabili tlačane, pa so vpejali vsepovsod policijski duh, kateri je bil največji nasprotnik samostojnosti in samozvesti. Posebno je moril ta policijski duh nas Slovence, zato smo pa boječi in nesamostojni, ter pričakujemo vsega le od države, državnih uradov in oblastij. Ako pa kaka stvar pod državnim vodstvom ne gre tako, kakor bi morala iti in kakor bi bilo umestno, pa postanemo veliki zabavljaci proti vladi in njenim naredbam. Sploh se pri nas preveč kritizira in zabavlja. Vedno je preveč takih ljudi, katerim država in njeni organi ne naredijo ničesar po volji. Če bi pa take zabavljace pozvali na delo, bodimo uverjeni, da bi stisnili jezik za zobe in bi se ne lotili dela.

Naša korist zahteva, da postanemo bolj samostojni, se lotimo dela in nehamo kritizirati in zabavljati.

Država in njene oblasti imajo dovolj posla s takimi zadevami, ki po svoji naravi spadajo v njen delokrog. Država mora skrbeti za mir in red, čuvati notranjo in zunanjo varnost itd. Res je, da mora država skrbeti tudi za gospodarski napredek, ali državni organom navadno manjka primerne in potrebne gospodarske izkušnje in podjetnosti.

Združene države v Ameriki so gotovo na najvišji stopnji gospodarskega, trgovskega in industrijskega razvoja, kjer se stavi na javne naprave, kakor so pošta, brzojav, telefon, železnica itd., gotovo mnogo večje zahteve kot pri nas v Jugoslaviji in vendar so tam take naprave v zasebnih rokah in izbornu delujejo.

Naš promet je jako nezanesljiv, manjka nam vagonov, lokomotiv, delavnic, popravilnic itd., zato so razna industrijska podjetja ponudila državi, da bodo sama skrbela za lokomotive, vagone, popraviljanje vagonov in so prosila za potrebno dovoljenje. Državna oblast pa je na take ponudbe ali molčala, ali pa stavila nemogoče pogoje.

Čudimo se, da državna oblast na tak način ubija zasebno podjetnost.

Država bi pa morala podpirati zasebno podjetnost, ker ta bo imela mnogo več uspeha, kot pa država sama. Država dela sama sebi največ škode, če tlači še to malenkost zasebne podjetnosti, kolikor

jo je med nami. S podpiranjem zasebne podjetnosti bo državna oblast odvrčala od sebe težka bremena in obilo odgovornosti, narodu pa bo veliko koristila.

Na nas pa je, da nehamo kritizirati, da ne pričakujemo inicijative in podjetnosti le od zgoraj, nego se sami lotimo dela.

I. Jugoslovanski velesemenj v Ljubljani.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani nam je poslala sledečo okrožnico: »Neizprosno zahteva sedanji čas od vsakega naroda, da postavi v boj za svoj obstanek in svojo prihodnost najboljše svoje sile. Ta boj pa more uspešno bojovati samo oni narod, ki svoje sile dobro pozna, da jih more o pravem času uporabiti na pravem mestu. Prva naloga našega ujedinjenega troimenega naroda je, spoznati samega sebe, spoznati lastno moč in to predvsem na polju, ki je prineslo še vsakemu narodu, ki ga je pridno obdeloval, blagostanje, na polju industrije, obrti in trgovine.

Medtem, ko je naša država po večini agrarna, ravno slovenski del ni posebno oblagodarjen s tem naravnim zakladom. Koncentrirati nam je radi tega vse svoje moči v industriji, obrti in trgovini. Pričetek je dan, treba je samo na tem potu pogumno stopati naprej. V primerno vspodbudo vsem, ki že v teh panogah delujejo, predvsem pa, da pokažemo ostali naši domovini, kaj znamo in kaj zmoremo, da pokažemo svojo moč v teh panogah ter dokažemo s tem, da posedamo marsikaj, o čemer se je mislilo do sedaj, da je treba importirati iz inozemstva, in da se spoznamo medsebojno, so se na seji, ki se je pred kratkim vršila na inicijativo Trgovske in obrtniške zbornice, Zveze obrtnih zadrug ter oddelka Ministrstva za trgovino in industrijo pri deželni vladi, vsi v velikem številu zastopani interesirani krogi soglasno izjavili za prireditev vzorčnega semnja v letu 1921 v Ljubljani.

Ker se za to prireditev, ki se bo nazvala »Prvi jugoslovanski velesemenj v Ljubljani«, in ki se bo vršila v mesecu avgustu prihodnjega leta, vrše že prve priprave, ste naprošeni, da blagovolite uplivati na svoje člane, da se razstave v polnem številu s svojimi najboljšimi proizvodi gotovo udeležijo. Ni nam treba posebno poudarjati izvanredne velike važnosti, da se razstave v akdo udeležijo. Razstavljalci morejo imeti velike praktične koristi. Saj imajo vzorčni semnji poglavito praktične namene in se zato v vedno večjem številu ustanavljajo po drugih državah. Izborna reklamno sredstvo so in dajejo najboljše priliko odjemalcu, da nazorno spozna nove dobre nabavne vire, razstavljalcu pa, da razširi krog svojih odjemalcev, obema pa nudi možnost takojšnjih kupčijskih sklepov. Obenem pa so v eminentnem interesu slovenskega dela našega naroda, ki bo moral iskati svoj spas predvsem na polju industrije, obrti in trgovine.

Prosimo Vas, da blagovolite pozvati vse svoje člane, da se izrazijo nemudoma na naslov Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, ali so v principu zadovoljni udeležiti se z razstavnimi objekti tega velesemnja in koliko prostora bodo približno za svoje proizvode rabili. Radi detajlov bomo stopili z njimi pozneje v bližnji stik. — Ljubljana, dne 27. decembra 1920. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Predsednik: I. Knez s. r. Tajnik: Dr. Murnik s. r.

M. Malovič:

Ubranimo se konkurence!

Ponovno stojimo pred pretečo nevarnostjo italijanskih spletk potom trgovske pogodbe. Od Italije nima pričakovati naša država nikakih koristi, nasprotno je pa ona navezana na nas. Pri sklepanju pogodbe je potrebna skrajna previdnost, da se ne ponovi rapalske kupčija. Pokažimo pač dobro voljo, da hočemo živeti z njo v pravem gospodarskem in političnem sporazumu. Ona pa mora isto storiti nasproti naši državi in onim našim bratom v zasedenem slovenskem ozemlju, da je nasproti tem v narodnem in gospodarskem oziru pravična, ne pa da bi jim bila mačeha. Žalibog, od Italije ne smemo pričakovati, da bi dane obljube izpolnila. Njene obljube se razprše kot megla, ako potegne količjak ugodna sapa od katerekoli strani. Že mogoče, da naši diplomati ne poznajo dovolj italijanske odkritosrčnosti, zakaj če bi jo poznali, bi izpadla vse drugače Rapalska pogodba! Radi tega naj naši poslanci opozore vlado, da bode ista dovolj pozorna, ko bode izbirala gotove delegate za trgovska pogajanja z Italijo, ker tu ne preti nevarnost samo slovenski pokrajini, ampak celi državi.

Ako se gotove delniške družbe in špekulativne banke zavzemajo za to, da se z Italijo sklene čim preje pogodba, se jim gre le zato, da se na škodo drugih stanov okoristijo. Predvsem so lesni industriji kaj zelo zavzeti, da se njim na ljubo sklene ugodna pogodba, ker imajo založene milijarde v lesnih zalozah. Domačin pa lesa ne dobi, če tudi hoče plačati zanj več nego je dnevna cena. In stem se ovira stavbena stroka ter širi radi tega v tej obrti brezdelje in pomnožuje stanovanjska mizerija!

Če se sklene neugodna pogodba za nas z Italijo, bomo od nje odvisni vsestransko. Opozarjamo našo vlado tudi nato, da prepreči pri sklepanju pogodbe, preplavljenju italijanskega delavstva pri raznih zgradbah predvsem pa v židarski stroki. Dajmo predvsem domačinom prednost, da pridejo do zaslužka in s tem tudi do veselja, da se spopolnijo v svoji stroki. Če storimo to, imeli bomo domačih delavnih sil dovolj. Začel bi ostane doma, s tem se širi blagostanje vsestransko, o tem se ne da dvomiti. Če pa ga odnaša leto za letom tujec, ni čudno, ako bi se ta odtegljaj domačega denarja ne izčrpal. Avstrija je negovala gada na svojih prsih v svojo lastno pogubo in našemu narodu v neizmerno škodo s tem, da je šla vsepovsod italijanskemu življu na roko. Podeljevala je razne koncesije dvomljivim elementom na škodo domačim solidnim obrtnikom. Po vseh železnica so imeli laški delavci velike ugodnosti, znižane cene, večkrat pa tudi povsem zastoj. Domačin je bil vedno vezan na stroge obrtne predpise, a Italijanu se je vse sproti spregledalo. Povsod je imel Italijan več pravic nego domačin, slednji je bil deležen le visokega obdavčenja, šikaniranja in pri oddaji podjetja je bil skrajno preziran.

Pri razdelitvi židarskih koncesij je bilo za domačine povsod potrebam zadoščeno, a če je zaprosil Italijan za njo, so mu bili seveda neomejeni kraji na razpo ago. In zakaj? Prosilec Italijan si je znal pomagati in je zajahal avstrijskega birokratskega šimelna, preskrbel si je spričevala raznih državnih šol in prestanih izpitov v Italiji, naša birokracija povsem zaupna proti laškim podanikom, je vzela te za resne, in prosilec je dosegel svoj namen! Domačin pa je

delal leta in leta potem pri laškem zidar. mojstru za najnižjo plačo najtežja dela; zlagati je moral zid iz kamenja, ki si ga je sam obdelal in ni bil laški zidar tega niti zmožen. Če je pa po večletni praktični dobi zaprosil za podelitev koncesije v omejenem okolišju, se mu je odklonila s povdankom, da so potrebe krite.

Brezdvomno bode Italija vrinila v pogodbo tudi delavsko naseljevanje, vsaj za stavbeno sezono v našo državo.

Vsem tujim podanikom naj se koncesije ukinito, ki so bile izdane za časa avstrijske vlade na ozemlju, ki pripada pod Jugoslavijo, isto bi moralo veljati za vse pokrajine ki pripadejo v našo novo državo, ne izvzemši Srbije, Črne gore, Macedonije in Novega Pazarja, toraj z eno besedo za celo Jugoslavijo. Domačini naj imajo prednost pred tujcem, tujec pa če ni drugače, naj dobi delo od domačina podjetnika. Tujcu pa naj se nikakor ne podeli koncesija, to naj bode naš zahtevek. Zaupanje v domačine naj bode neomejeno, v tujca pa nikdar dovolj nezaupljivo in to tudi iz strateških ozirov, predvsem sedaj, ko se stavi mlada država na soliden in trden temelj, katerega naj sovražnik nikdar ne zruši!

Ali ste že plačali Obrtni koledar za 1. 1921?

Tisti, ki še niso plačali koledarja, naj to store nemudoma po položnici, ki je bila koledarju priložena ali pa po nakaznici. Stem prihranijo upravnistvu nepotrebno delo, sebi pa stroške! Upravnistvo.

Dr. Vlah:

Domovinstvo in državljanstvo.

(Konec)

Glasom § 2 uredbe o pridobitvi jugoslovanskega državljanstva morajo vsi tisti, ki so pridobili domovinsko pravico po 1. januarju 1910 na onem ozemlju bivše Avstrije, ki je pripadlo kraljevini SHS, postati državljani naše kraljevine le s pritrdilom naše države. V to svrhu morajo vsi ti vložiti prošnje za državljanstvo do vstetega 15. julija 1921 in sicer pri onem glavarstvu oz. magistratu, v katerem področju ima prosilec domovinsko pravico. Če te prošnje ne vložijo, ali če se njihova prošnja zavrne, pridobe državljanstvo one države, v katere ozemlje so bili pristojni, predno so pridobili to pravico na ozemlju, kjer jo imajo sedaj.

Za tiste, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju, zasedenem po Italiji, teče ta enoletni rok šele od trenutka, ko se reši vprašanje naše državne meje proti Italiji torej od ratifikacije rapalske pogodbe.

O prošnjah za sprejem v državljanstvo odloča pokrajinska vlada, v katere področju ima prosilec domovinsko pravico. Prošnji se mora priložiti: 1.) izpričevalo o domovinstvu, 2.) krstni ali rojstni list, in sicer zase, za svojo ženo in za one svoje otroke, ki niso dovršili 18. leto ter poročni list. 3.) izpričevalo o moralno-političnem vedenju. V prošnji mora prosilec tudi označiti, kam je bil pristojen, predno je pridobil današnjo domovinsko pravico.

Tisti, ki so stari nad 18 let in imajo domovinsko pravico na onem ozemlju avstrijskih dežel, ki ni prešlo v sestavo kraljevine SHS in ki so po členu 70. saintgermanske mirovne pogodbe polnopravno postali romunski, češki ali italijanski državljani, smejo

v enem letu optirati za državljanstvo naše države, ako so imeli domovinsko pravico na kateremkoli ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije, katero je pripadlo naši kraljevini. Ta enoletni rok teče od dne 16. julija 1920. Prijavo o opciji za naše državljanstvo je vložiti pri onem glavarstvu oz. magistratu, v katerega področju so imeli prej svojo domovinsko pravico. Ako pa so imeli domovinsko pravico v eni izmed dežel, ki so sedaj prešle v sestavo naše kraljevine, samo spričo svojega službenega stališča (kot uradniki) velja njih opcija samo, ako jo odobri minister za notranje zadeve.

Tisti, ki so stari nad 18 let ter so srbskega, hrvatskega ali slovenskega plemena in jezika in imajo domovinsko pravico v eni izmed onih dežel, nekdanj zastopanih v dunajskem državnem zboru, katere niso prešle v sestavo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, lahko postanejo državljani naše kraljevine, ako izjavijo v šestih mesecih, da žele to postati. Šestmesečni rok teče od 16. julija 1920, konča torej 16. januarja 1921. Za tiste, ki imajo domovinsko pravico na ozemlju, zasedenem po Italiji, teče ta rok šele od dneva ratifikacije rapalske pogodbe.

Izjavo o opciji za naše državljanstvo je vložiti pri glavarstvu, oziroma magistratu, v katerega področju imajo stalno bivališče, izven kraljevine pa pri naših diplomatskih ali konzularnih zastopstvih. Izjavi se mora priložiti: 1.) dokaz o sedanjosti; 2.) krstni list (tudi za ženo in otroke), poročni list; 3.) izpričevalo o moralno-političnem vedenju; 4.) izjavo in event. dokaze, da mu je srbski, hrvatski in slovenski jezik res materni jezik in da je temu jeziku resnično vešč; 5.) šolska izpričevala; 6.) eventualna izpričevala, da je bil član kake jugoslovanske organizacije.

Tisti, ki so stari nad 18 let in so postali naši državljani, ker so imeli domovinsko pravico v naši državi že 1. januarja 1910. in so to obdržali do 15. julija 1920, ter so nekdanj imeli domovinsko pravico na onem ozemlju bivše avstro-ogrske monarhije, katero ni prešlo v sestavo naše kraljevine, smejo v enem letu optirati, za državljanstvo one države, kateri je pripadlo ozemlje, kjer so bili nekdanj pristojni. Ta enoletni rok teče od 16. julija 1920. Te izjave za odpust iz našega državljanstva je vložiti pri pristojnem okrajnem glavarstvu, oziroma magistratu.

Tisti, ki so po plemenu in jeziku Nemci, Čehi, Slovaki, Poljaki, Rumuni, Italijani in Madžari, ki pa imajo domovinsko pravico v eni izmed onih dežel, zastopanih v bivšem dunajskem državnem zboru, ki so prišle v sestavo naše kraljevine, smejo v šestih mesecih optirati za državljanstvo.

Opcijsko pravico za pridobitev ali izgubo državljanstva naše kraljevine imajo vse samostojne osebe, ki so stare nad 18 let. Prošnja ali izjava moževa velja tudi za njegovo zakonsko neločeno ženo. Prošnja očetova, ali če ni več očeta, materina, se razprostira na njiju zakonske ali legitimirane otroke, mlajše nego 18 let. Istotako prijava nezakonske matere. Za takega, ki je pod skrbstvom, vloži prošnjo njegov zakoniti zastopnik.

Že vložena izjava se ne more več preklicati. Tisti, ki so optirali za tuje državljanstvo, se morajo po dvanajstih mesecih izseliti v državo, za katero so optirali ter smejo vzeti s seboj vse premočnine, nepremičnine pa lahko obdrže.

Vse prošnje, prijave in izjave, istotako vse priloge izdane v ta namen, so oproščene pristojbin in davščin

Dopisi.

Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je prejela od Državne posredovalnice za delo, osrednji urad v Ljubljani, sledeče: »Čast nam je sporočiti p. t. naslovu, da je stopil podpisani urad pred kratkim v zvezo z nekaterimi javnimi posredovalnicami v inozemstvu v svrhu dobavljanja potrebnih kvalificiranih delavcev, katerih na našem delavnem trgu nikakor ni dobiti. Vse posredovalnice, na katere smo se obrnili, so izjavile, da so radevolje pripravljene stopiti v tozadevno zvezo s podpisanim uradom in nam preskrbovati potrebne kvalificirane delavce. Vsa akcija je naletela na izredne težkoče, ker so izdani za izdajanje potrebnih tozadevnih potnih dovoljenj tako strogi predpisi in je tozadevno uradovanje tudi tako počasno, da je baš vsled tega vsa akcija skoro popolnoma onemogočena. Ker je ta zadeva brez dvoma zelo velike gospodarske važnosti in zlasti v velikem interesu naših delodajalcev (industrijcev in obrtnikov), se podpisani urad obrača na p. t. naslov z najvljudnejšo prošnjo, da izvoli podvzeti vse primerne korake, da se tozadevni, sedaj veljavni predpisi omilijo (zlasti tudi glede predpisane takse) vsaj za one osebe, ki se pri nas v istini potrebujejo in ki jih podpisani urad iz inozemstva pozivlja. Pripominjamo, da je tukaj potrebna kaka generalna določba, ne pa ugodnosti samo od slučaja do slučaja, ker bi se rešitev posameznih takih prošenj zavlekla ad infinitum, ter bi bila združena z velikimi ovirami in stroški, in bi zato take ugodnosti ne imele prav nobene praktične vrednosti. P. t. naslov se obvešča, da je poslal podpisani urad prepis tega dopisa poverjeništvu za socialno skrb, Zvezi industrijcev, Zvezi obrtnih zadrug ter Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani.

Op. uredništva: Zveza obrtnih zadrug bo storila potrebne korake, da se bo na merodajnem mestu izposlovalo vse to.

Iz Celja. Tu se je v nedeljo, dne 30. jan. 1921 ustanovila Organizacija krojaških mojstrov in samostojnih šivilj. Izvolili so provizorični odbor, ki ima sestaviti pravilnik in sklicati sestanke, kateri naj bodo permanentno vsak ponedeljek ob 19. uri v restavraciji Žumer, oziroma po potrebi tudi ob nedeljah v hotelu Balkan ob 10. uri, da bodo imeli priložnost tudi člani iz okolice se istega udeležiti. Povdarja se, da ta organizacija ni konkurenca občeslovenskega obrtn. društva, temveč hoče delovati skupno z istim. Baviti se hoče z gospodarskimi vprašanji, ki se tičejo izrecno našega stanu. Sklenilo se je obrniti se na uredništvo »Obrtnega Vestnika«, da gre na roko in sprejema poročila, ki so potrebna v informacijo članom. Povdarja se, da se bo skušalo organizirati krojaške mojstre in šivilje po vsej Sloveniji, oziroma s časom po vsej naši državi. Apelira se na vse krojaške mojstre in šivilje, da se pridružijo naši tako potrebni stanovski organizaciji, za katero se je začasno sklenilo zahtevati vpisnine 10 K in mesečne članarine 5 K. Apelira se posebno na ljubljanske, mariborske in ptujske tovariše in tovarišice, da sledijo Celjanom. Pripravljeni so, če potreba, poslati govornike na ustanovne zbornice. Želi se pa tudi, da se v vseh drugih mestih in trgih, kakor vseh, pridružijo pripadajočim organizacijam. Samo potom organizacije se zamore vsak stan dvigniti. Torej, tovariši in tovarišice, na delo! Nadaljne informacije se dobijo pri Ivan Bizjak-u, Celje, Prešernova ul. št. 11.

Naši shodi in zborovanja.

Redni občni zbor Zadruga sobo-črkoslikarjev in pleskarjev v Ljubljani se je vršil dne 17. jan. t. l. v gostilni »pri Mraku« na Rimski cesti. Gosp. načelnik Štef. Speletič ga je, ko je konstatiral sklepčnost, otvoril s primernim nagovorom in pozdravom. Spominjal se je med letom umrlega člana tovariša Nikolaja Breclja. V znak sožalja so se vsi navzoči dvignili s sedežev. — Iz poročila g. tajnika Štefana Rožiča je posneti, da je društvo v začetku l. 1920 štelo 49 članov. Med letom so opustili prostovoljno oz. prisilno in v slučaju smrti svoje obrti 4 člani. Trem članom se je pa izdal nov obitni list. Tako je štela zadruga koncem lanskega leta 48 članov. — Iz blagajniškega poročila g. Ivana Košaka je posneti, da so dohodki lanske leto krili troške. Sklenilo se je, da odslej ne bo več naročala »Obrtniški Vestnik« za svoje člane Zadruga, marveč, da naj naročijo to neobhodno potrebno glasilo obrtništva člani sami.

Sklenilo se je zvišati nastopne zadrugne pristojbine: sprejemnina vajencev od K 8 — na K 20 —, oprostnina od K 16 — na K 40 —, inkorporacija od K 100 — na K 300 —.

Zadrugna pravila so se spremenila sledeče:

§ 23. se doda: novoizvoljeno načelstvo izvoli iz svoje srede blagajnika in tajnika.

§ 25. se spremeni, da je upravljati zadrugo premoženje pod vodstvom blagajnika, in sicer pod nadzorstvom načelnika ter preglednikov računov.

§ 33. naj se glasi v zadnjem odstavku, da je blagajnica pod ključem blagajnika, ter mora biti v vsakem slučaju na vpogled načelniku ter preglednikom računov.

§ 35. naj se glasi, da je v slučaju oblastvene redovne kazni iste nalagati blagajniku in načelniku.

U § 34. naj se glasi: letni sklepni račun morajo podpisati načelnik, blagajnik ter preglednik računov.

Z ozirom na predlog g. Jos. Kelbelja, da se nagradi načelstvo, ki ima z zadrugo izredno veliko posla, se sklone nagraditi načelnika, tajnika in blagajnika, vsakega s K 100 —. G. Fr. Ks. Stare predlaga ustanovitev podpornega sklada za onemogle člane njih udove in sirote z željo, da bi se ob vsaki priliki nabiralo prispevke. Predlog je bil soglasno sprejet. Gosp. predlagatelj je prispeval takoj K 300 — in sledila sta mu še načelnik g. Speletič ter blagajnik g. Košak, ki sta odstopila svoji nagradi v znesku K 200 — ustanovljenemu skladu. Navzoči so nabrali še K 538 — in ker je manjkalo do tisočaka K 62 —, je tudi te še dodal g. Stare. G. tajnik Rožič pa je odstopil svojo nagrado v znesku K 100 — navzočemu onemoglemu tovarišu g. Jos. Cvetrečniku.

Z ozirom na ukrep pokrajinske zveze obrtnih zadrug, ki je začela nazivljati pleskarje in ličarje z ličarji mobilij, se je po utemeljenih besedah in po živahni debati sprejela na to zvezo sledeča resolucija:

1. Da se nam krivica v zadevi ličanja popravi z upoštevanjem obrtnega reda, ter z event. razrešitvijo potom kompromisa.

2. Da naj se vsa naša zadrugo zadevajoča vprašanja predložijo zadrugnemu načelstvu.

3. Da se ob osnovanju novega obrtnega reda zasliši celokupno načelstvo, nikakor pa ne posameznike, četudi so strokovnjaki, ter da se dela pri zvezi

že sedaj na to, da se po novem zakonu strnejo sorodne obrti v eno samo obrt.

Kot zastopnika v Pokrajinsko zvezo in v trgovsko in obrtno zbornico sta bila izvoljena načelnika g. Speletič ter tovariš Remžgar. G. načelnik apelira na vse tovariše, da se dejansko udeležijo letošnje obrtne razstave »Velesemenj« in razstavijo kar največ izdelkov.

G. podnačelnik bodri navzoče k delu v dosegoboljšanja obrtnega stanu.

G. načelnik se zahvali g. Mraku za brezplačno prepustitev lokala in zaključi občni zbor od 1/2 8. uri zvečer.

Razno.

Obvezni poluletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1921. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. marca 1921 prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list, 2. domovinski list, 3. zadnje šolsko izpričevalo, 4. učno izpričevalo, 5. ubožni list, 6. npravstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

Tečaji za čevljarje in krojače. Urad za pospeševanje obrti je v ponedeljek dne 31. januarja t. l. zaključil tečaja za invalidne čevljarje in krojače, ki sta se otvorila 29. novembra 1920. V Ljubljani bo priredil zopet pri krojevalni tečaj za čevljarje, v Celju pa pri krojevalni tečaj za krojače. Interesentje, mojstri in pomočniki, naj takoj prijavijo svojo udeležbo in sicer za čevljarški tečaj, ki se bo vršil v Ljubljani na Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, za krojaški tečaj, ki se bo vršil v Celju pa na krojaško zadrugo v Celju.

Pomočniška doba invalidov. Svetovna vojna je nam dala tudi mnogo poškodovancev, kateri so se posvetili raznim obrtim, da si priborijo vsakdanji kruh. Tem nesrečnejšem se po možnosti pomaga, vendar hna ta pomoč tudi svoje meje. Oblasti dajejo takim pohabljenecem takoj po dovršeni učni dobi obrtni list, da lahko izvršujejo samostojno obrt. To pa ni samo v škodo obrti, ampak tudi v škodo dotičnega obrtnika samega. V učni dobi si nikakor ni mogel pridobiti potrebne sposobnosti za samostojno izvrševanje obrti. Tudi nima pravega vpogleda v kalkulacijo. Tak obrtnik ne more biti dober in tudi ne more imeti od svoje samostojnosti posebne koristi. Zato moramo vstrajati na zahtevi, da tudi vojni invalid mora prebiti pomočniško dobo polnih treh let in še le po ti pomočniški dobi in preizkušnji dobi obrtni list za samostojno izvrševanje obrti. To bo tudi v korist invalida samega, ker bo svojo obrt res poznal in ne bo samo šušmaril!

Davek na vojne dobičke. Na povabilo trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani so se zbrali dne 25. januarja t. l. zastopniki gospodarskih in stanovskih korporacij in organizacij v ta namen, da se posvetujejo o korakih, katere bi bilo storiti spričo prevelike izmere davka na vojne dobičke, ki zadeva gospodarske kroge. Po poročilu zborničnega referenta se je odobrila predložena spomenica ter so se formu-

lirali predlogi. Sklenilo se je poslati spomenico finančnemu ministru, trgovskemu ministru, delegatu finančnega ministrstva v Ljubljani. Sklenilo se je nadalje zainteresirati parlamentarce posameznih skupin ter naprositi člane Gospodarskega sveta, da spravijo vprašanje na razgovor v predstojećem zasedanju. Gospodarske korporacije priznavajo upravičenost davka na vojne dobičke, stoje pa na stališču, da davek ne more in ne sme segati tako daleč, da bi povzročil gospodarsko nesrečo. Spomenica postavlja sledeče postulate: 1. Davčna skala zakona z dne 16. febr. 1918, drž. zak. št. 66 je skrajni mejnik obdačbe vojnih dobičkov, katere bi moglo naše gospodarsko življenje prenesti. Vsako višje davčno breme bi seglo predaleč. Sedaj veljavne določbe je nadomestiti z davčno skalo citiranega zakona. 2. Ravnovesje našega gospodarstva je ogroženo, ako se vnovič obdačijo prva vojna leta, ki so gospodarsko že zaključena, njih donos konsumiran, odnosno investiran. Naknadna obdačitev gospodarsko že zaključenih let je nedopustna in nesprejemljiva tudi zategadelj, ker obsega čas, ko še ni obstajala naša država. 3. Pri ugotovitvi davčne podlage je pripoznati odbitnost dohodnine in vojnega davka. 4. Dohodki, ki so se svojčas pri prirejanju osebne dohodnine ugotovili in contumaciam davkoplačevalca, ne morejo služiti za podlago odmere davka na vojne dobičke. V takih primerih je neobhodno potrebno, da se uvede novo postopanje. 5. Aktivirati je takoj in brez odlaganja v Sloveniji davčne komisije, ki bodo sodelovale pri prirejanju osebnih davkov. Pretečeno soboto je deputacija gospodarskih korporacij izročila gospodu finančnemu delegatu spomenico osebno ter imela priliko, izraziti svoje prošnje in želje gospodu delegatu še v nekaterih drugih davčnih vprašanjih.

Važno za mojstre in pomočnike kovinskih obrti. Na prošnjo deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani priredi poverništvo za uk in bogočastje na deželni obrtni šoli v Ljubljani v času od 1. aprila do 30. junija 1921 strokovni tečaj za železninarje, ki bo pristopen mojstrom in pomočnikom kovinskih obrtov. Pouk bo trajal vsak dan 6 ur in bo obsegal poleg strokovnih predmetov tudi računstvo, kalkulacijo, spise in knjigovodstvo. Najmanjše število udeležencev naj bode 25, največje 40. Stroške tečaja, to so izdatki za učne honorarje in za najpotrebnejša učila bo prevzela naučna uprava. Za vse druge izdatke, kakor na primer za hrano in stanovanje, bodo morali obiskovalci tečaja skrbeti sami. Mojstri in pomočniki kovinskih obrtov, ki bi se radi udeležili tečaja, naj priglase svojo udeležbo z natančnim naslovom in bivališčem do 15. marca t. l. Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani. Udeležence se bo upoštevalo brez ozira, ali je mojster ali je pomočnik.

Za povzdigo tujskega prometa. Ministrstvu saobračaja je predložilo društvo za povzdigo tujskega prometa prošnjo za osnovanje potovalnih pisaren, ki bi se ustanovile po vseh večjih krajih naše države.

Podelitev lekarniške koncesije. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro je podelil mag. pharm. dr. Gabrielu Piccoli koncesijo za obratovanje javne lekarne »pri Angelu« v Ljubljani, Wilsonova cesta, doslej last njegovega očeta, mag. pharm. Gabriela Piccollija, ki je svojo koncesijo odložil.

Razpis ustanov. Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani je razpisala dve ustanovi v spomin Ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev po

40 K za revne vdove umrlih članov bolniške blagajne. Prošnje je vlagati do 1. marca 1921 pri načelniku Aleksandru Gjudu, Kongresni trg 6.

80-kronski bankovci se vzamejo iz prometa. Beograd, 26. januarja. Na podlagi sklepa svojega glavnega odbora od dne 3. januarja t. l. št. 3626, in z odobrenjem ministrstva za trgovino in industrijo od dne 17. januarja t. l. št. 140, objavlja Narodna banka v »Službenih Novinah«, da vzame iz prometa novčance državne izdaje po 20 dinarjev, oziroma 80 K, in sicer zaradi tega, ker krožijo taki falzifikati omenjenih novčanic, da se samo pri posebni pozornosti morejo razlikovati od pravih novčanic istega tipa. Pri izmenjavi teh novčanic se bo prejela polna vrednost v drugih novčanicah. Izmenjava teh novčanic se vrši pri osrednji Narodni banki v Beogradu vstevši do dne 30. aprila t. l., pri podružnicah Narodne banke pa samo do vstetega dne 28. februarja t. l. S početkom 1. maja t. l. izgube omenjene novčance vsako vrednost in se od tega časa ne bodo več izmenjavale.

Obrtna razstava l. 1922 v Celju. Občeslovensko obrtno društvo je sklenilo v proslavo svoje 30-letnice leta 1922 prirediti v Celju veliko slovensko obrtno-industrijsko razstavo. Prvi pripravljalni odbor je sestavljen in se je vršila že prva večja seja zastopnikov najvažnejših strok, kateri so prisostvovali tudi prijatelji ostalih meščanskih krogov. O sklepih bomo še poročali. — To obeta storiti velik korak naprej v pokretu slovenske obrti in industrije. Ker je treba za podvzetje pravočasno zainteresirati širšo javnost, pričakujemo tozadevnih razprav v naših listih.

Nove gospodarske naredbe. Prometno ministrstvo v Beogradu izdeluje naredbo za izenačenje tarifov za promet z blagom po vsi kraljevin. Minister za šume in rube pa je izdal naredbo, ki regulira sekanje in izvoz lesa za kurjavo. Računajo na izvoz od ene milijarde dinarjev. — V ministrstvu za promet v Beogradu se je sestavila posebna komisija, ki je pričela v Pragi dne 8. februarja izdelovati potniške tarife za neposredni promet med Češkoslovaško in Jugoslavijsko.

Listnica upravnistva.

Za naročnike izven Ljubljane: Na razpoložane opomine za vplačilo zapadle naročnine do konca decembra 1920 se je odzvalo že nekaj naročnikov s tem, da so to naročnino nakazali. Nekaj je pa bilo tudi takih, da so nam zamerili, ker smo jih terjali in so nas kaznovali s tem, da so list odpovedali. So tudi slučajji, da so list odpovedali s pripombo, da nič ne plačajo, ker lista niso naročili. Toda prejeli so ga vso dobo in ga niso vrnili! — Pri teh terjatvah ni bilo izključeno, da bi se ne zgodila kaka pomota pri upravnistvu samem, tako, da se je terjalo tudi kakega naročnika, ki je že poravnal naročnino. Tako pomoto so nam nekateri oprostili in razveselilo nas je, da so nas na to opozorili in so nam obenem tudi priglasili nove naročnike. Vsa čast takim zavednim obrtnikom in naročnikom. Hvala jim! So pa slučajji vmes, kjer so tudi te pomote bile povod, da se nam je list vrnil s pripombo: »zato, ker ste me terjali za že plačano naročnino, ne sprejemem več lista!« S takimi tovariši je pač škoda izgovarjati besedi in časa. Morda bo še prišel čas, ko bodo radi deležni vspenih obrtnih organizacij, kojih ustanovnik, zagovornik in glasnik je »Obrtni Vestnik«.

V letošnji 1. številki »Obrtnega Vestnika« smo naznanili, da bomo priložili 4. številki položnico za vplačevanje naročnine za letoš. Zaradi preureditve upravnistva bomo pa to storili šele pri 5. številki. Pripominjamo, da oni, ki bi jim bilo težko plačati naročnino za celo leto, ali tudi samo za pol leta, naj pač plačajo za četrto leto naprej!

Za naročnike v Ljubljani: Pri ljubljanskih naročnikih bomo pobirali zapadlo naročnino po inkasantu, ki bo tudi pobiral naročnino za 1/2 leta naprej za letoš. Obenem bomo pobirali zapadli znesek za »Obrtni koledar 1921«.

Splošno: Obrtniki sami dobro vedo, kako težko je izhajati, oziroma sploh ni mogoče, ako jim stranke ne bi plačale naročil pravočasno, ko morajo vendar oni sproti plačevati delavstvo in kriti režijske stroške. In prav tako je pri upravnistvu »Obrtnega Vestnika«. Zatorej prosimo naše naročnike v Ljubljani in zunaj, da so v tem pogledu točni. Obenem jih pa tudi prosimo, da nam nabirajo novih naročnikov v nadomestilo odpadlih!

Brez zamere na vse strani!

Upravnistvo »Obrtnega Vestnika«
v Ljubljani.

Izdajatelj konzorcij »Obrtnega Vestnika«.
Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.
Tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.

ANTON TONEJC in DRUG

Vedno v zalogi jedilno, tovarniško ter živinsko sol.

Kupuje ter prodaja deželne pridelke.

Maribor, Mlinska ulica št. 23. 7 5-4

Prostorna hiša, enonadstropna, priobratna, je na prodaj za vredno ceno v Novem mestu. — Vprašanja s priloženo znamko za odgovor na knjigarno Urbana Horvata v Novem mestu. 17, 1-1

ANTON KUNSTEK

15, 12-2 **TRGOVINA Z USNJEM**

priporoča svojo veliko zalogo usnja vseh vrst po najnižjih cenah v vsaki množini.

16, 3-2

PATENTNI INŽENJER

ING. MILAN ŠUKLJE

LJUBLJANA, Bleiweisova cesta št. 5

zastopa patentne odvetnike

Paget, Moeller & Hardy, Wien in H. Palm (Michalecki & Co.), Wien. Izposluje patente ter zaščito vzorcev, modelov in žigov v tuzemstvu in v inozemstvu. Informacije v vseh pritičnih zadevah.

Toaletno in brivsko milo

na drobno in debelo se dobiva pri načelniku brivske zadruge v Ljubljani, Dunajska cesta 20.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg 4.

Telefon št. 508. • Poštno-čeka. urad SHS
št. 12.051. 13, 24-4

Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča opravila kar najkulantneje. Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Arhitekt in stavbenik

VILJEM TREO

stavbeno podjetje.

LJUBLJANA

Gospodarska cesta 10.

9, 5-4

Kreditno društvo Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu

vsem kreditu zmožnim osebam in tvrdkam

18 10-1

Pravi firnež

v priznano najboljši in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv suhih in oljnatih, barve za obleke, mavec (gips), mastenec (Federweiss), ameriškano strojno olje, prašno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarske, slikarske in zidarske čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete

ima še vedno v zalogi tvrdka:

Medic, Rakovec & Zankl

družba z o. z.

Preje **A. ZANKL sinovi,**

Ljubljana.

Ceniki se sedaj ne pošiljajo.

6, 4-4

I. in največja jugoslovanska tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-likanje perila.

Barva vedno vsakovrstno blago,

čisti obleke,

pere vsakovrstno perilo in hodi brezplačno na dom iskat,

svetlo lika

ovratnike, zapestnice, srajce.

4, 5-4

Jos. Reich.

Tovarna: Poljanski nasip števil. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica 4.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Nujna dela se takoj izvršujejo.

M. KUŠTRIN

LJUBLJANA
DUNAJSKA C. 20. — TELF. 470.

PODR. MARIBOR
JURČIČEVA ULICA 9.

PRIPOROČA
PNEVMATIKE ZA AVTO
IN KOLESA, TER VSAKE VRSTE
GUMIJEVIH PREDMETOV, ISOLIRANE ŽICE
ZA ELEKTRIČNO NAPELJAVO IN ELEKTROTEH-
NIČNI MATERIJAL PO NAJNIŽJIH DNEVNIH CENAH ! ! ! !

1, 12—4

5 7—4

Zavod za tehnične
in elektrotehnične naprave
Vojnovič & Cie - Ljubljana
Wilsonova c. 22, se priporoča.

2, 6—4

MATIJA PERKO
stavbeni in pohištveni mizar v Zg. Šiški
pri Ljubljani, Celovška cesta 8 5—4
porablja v svojem obratu samo najboljše blago.
Izvršitev točna. — Cene zmerno. — Za izvršena dela se jamči.

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica: K 30,000,000.—. Rezerva nad K 10,000,000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj. **Brzjavni naslov:** Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

3 6—4